

A man wearing a yellow safety helmet with a headlamp and safety glasses is working on a piece of orange machinery. He is wearing a yellow high-visibility safety suit with reflective stripes. The background is a blurred industrial setting.

Q1

Ramirent Oyj
Osavuositarkastus
tammi-maaliskuu
2019

Vakaa kehitys jatkui

RAMIRENT

Konevuokraamo palveluksessasi

Ramirent Oyj:n Osavuositiedot tammi- maaliskuu 2019

Vakaa kehitys jatkui

Tammi-maaliskuu 2019 lyhyesti

- Liikevaihto 163,0 (167,5) miljoonaa euroa, laskua -2,7 % tai -0,7 % vertailukelpoisilla valuuttakursseilla
- Vertailukelpoinen liikevaihto (EBIT) 17,3 (21,2) miljoonaa euroa tai 10,6 % (12,7 %) liikevaihdosta
- Liikevaihto (EBIT) 17,1 (21,2) miljoonaa euroa tai 10,5 % (12,7 %) liikevaihdosta
- Vertailukelpoinen tulos/osake (EPS) 0,11 (0,14) euroa
- Tulos/osake (EPS) 0,12 (0,14) euroa
- Vertailukelpoinen sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) 15,9 % (15,7 %)
- Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) 9,4 % (15,1 %)
- Bruttoinvestoinnit 43,3 (53,3) miljoonaa euroa
- Rahavirta investointien jälkeen 32,0 (-13,7) miljoonaa euroa
- Katsauskauden jälkeen Ramirent tiedotti allekirjoittaneensa sopimuksen Stavdal AB:n ostosta. Kaupan seurauksena Ramirentistä tulee Ruotsin konevuokrausmarkkinoiden johtava yhtiö. Yrityskaupan arvo on noin 158 miljoonaa euroa. Kauppa arvioidaan saatavan päätökseen vuoden 2019 kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä.

Ramirentin ohjeistus vuodelle 2019 muuttumaton

Ramirent arvioi, että vuonna 2019 vertailukelpoinen liikevaihto (EBIT) on noin vuoden 2018 tasolla.

Markkinoiden näkymät vuodelle 2019

Ramirentin markkinanäkymät perustuvat käytettävissä oleviin paikallisten rakennus- ja teollisuusjärjestöjen ennusteisiin konsernin toimintamaissa. Konevuokrauksen kysyntänäkymät vuodelle 2019 vaihtelevat Ramirentin markkina-alueilla. Ruotsissa markkinan odotetaan hidastuvan vuonna 2019, vaikka eri alueiden kesken odotetaan olevan eroja. Suomessa markkinaolosuhteiden odotetaan jatkuvan vakaana. Norjassa, Baltiassa, Puolassa, Tšekin tasavallassa ja Slovakiassa markkinaolosuhteiden odotetaan pysyvän suotuisina.

Avainluvut (milj. EUR)	1-3/19	1-3/18	Muutos	1-12/18
Jatkuvat toiminnot				
Liikevaihto	163,0	167,5	-2,7 %	711,7
Käyttökate (EBITDA)	49,1	46,8	4,9 %	202,9
Osuus liikevaihdosta, %	30,1 %	28,0 %		28,5 %
Vertailukelp. liiketulos (EBIT)	17,3	21,2	-18,4 %	106,8
Osuus liikevaihdosta, %	10,6 %	12,7 %		15,0 %
Liiketulos (EBIT)	17,1	21,2	-19,4 %	66,9
Osuus liikevaihdosta, %	10,5 %	12,7 %		9,4 %
Vertailukelp. tulos/osake (EPS), EUR	0,11	0,14	-19,0 %	0,74
Vertailukelpoinen ROCE, %	15,9 %	15,7 %		16,8 %
Vertailukelpoinen ROE, %	26,7 %	24,6 %		26,7 %
Konserni sisältäen lopetetut toiminnot				
Tulos/osake (EPS), EUR	0,12	0,14	-11,1 %	0,44
ROCE, %	9,4 %	15,1 %		10,2 %
ROE, %	16,6 %	24,7 %		16,6 %
Bruttoinvestoinnit	43,3	53,3	-18,7 %	199,5
Rahavirta investointien jälkeen	32,0	-13,7	-	40,7
Sitoutunut pääoma	689,8	629,8	9,5 %	653,7
Nettovelka	423,6	351,7	20,5 %	350,6
Nettovelka/EBITDA	2,1x	1,7x	21,3 %	1,7x
Nettovelka ilman vuokrasopimusvelkaa	328,9	351,7	-6,5 %	350,6

Ramirentin toimitusjohtaja Tapio Kolunsarka:

”Ramirentin kehitys jatkui vakaana vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä huolimatta vertailukauden vahvoista luvuista. Suorituksiemme pysyi hyvänä Norjassa, Itä-Euroopassa ja Suomessa, mutta tämä ei täysin riittänyt korvaamaan Ruotsin heikkoutta. Vertailukelpoinen liiketulos (EBIT) laski ja oli 17,3 (21,2) miljoonaa euroa eli 10,6 % (12,7 %) liikevaihdosta. Rahavirta investointien jälkeen kasvoi 32,0 (-13,7) miljoonaa euroon, mihin vaikuttivat Tanskan konevuokrausliiketoiminnan myynnin saaminen päätökseen sekä pienentyneet investoinnit. Vertailukelpoinen ROCE kasvoi ja oli 15,9 % (15,7 %).

Ruotsin liikevaihdon lasku johtui pääasiassa Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan myynnistä. Myös suurten projektien huomattavan korkea aktiviteetti vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä vaikutti negatiivisesti liikevaihdon kehitykseen. Konevuokrausliiketoiminnan liikevaihto laski muutaman prosentin vuosineljänneksen aikana pääosin Tukholmassa. Suunnitteilla olevien suurten projektien määrä Ruotsissa on edelleen vakaalla tasolla, ja olemme yhä optimistisia keskipitkän ja pitkän aikavälin kasvumahdollisuuksista Ruotsin konevuokrausmarkkinoilla.

Liikevaihto kasvoi Suomessa voimakkaasti osittain SRV Kaluston oston ansiosta. Konevuokraus kehittyi hyvin, mutta teline-liiketoiminnan kehitys heikensi kannattavuutta. Norjassa sekä liikevaihto että tuloksemme kasvoivat vahvasti ja aiemmin ilmoittamamme tehostamisohjelma on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Itä-Euroopan liiketoiminta jatkoi vakaata suoritustaan huolimatta hitaasta tammikuusta.

Saimme maaliskuussa päätökseen Tanskan konevuokrausliiketoiminnan myynnin. Myynnin jälkeen Ramirentilla on neljä liiketoimintasegmenttiä ja toimintaa yhdeksässä maassa. Lisäksi toimimme Venäjällä ja Ukrainassa puoliksi omistamamme Fortrent-yhteisyrityksen kautta.

Tiedotimme katsauskauden jälkeen ostavamme Stavdal AB:n, Ruotsissa sekä Norjassa Oslon seudulla toimivan konevuokrausyhtiön. Yrityskaupan arvo on noin 158 miljoonaa euroa, ja oston odotetaan tuovan huomattavia synergioita sekä vahvaa rahavirtaa. Sijoitamme nyt aiemmin toteutetuista yritysmyynteistä saatuja varoja uudelleen ja vahvistamme asemaamme Ruotsin konevuokrausmarkkinoilla, erityisesti Göteborgin ja Tukholman kasvavilla kaupunkialueilla.

Liiketoimintamme on vahvalla pohjalla ja meillä on hyvät mahdollisuudet parantaa suoritustamme vuonna 2019. Vahva taseemme sekä vahvistuva rahavirtamme mahdollistavat kasvun vauhdittamisen synergistisillä yritysostoilla.”

Ramirent Oyj Osavuosikatsaus tammi-maaliskuu 2019

Tuloskatsaus tammi-maaliskuu 2019

Jatkuvat toiminnot

Ramirent-konsernin tammi-maaliskuu liikevaihto oli noin edellisvuoden vastaavan vuosineljänneksen tasolla vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna. Konsernin raportoitu liikevaihto laski -2,7 % ja oli 163,0 (167,5) miljoonaa euroa, sekä konevuokraus että palvelumyynti laskivat. Liikevaihto kasvoi Suomessa, Norjassa ja Itä-Euroopassa. Liikevaihdon kasvu oli voimakkainta Suomessa. Liikevaihto laski Ruotsissa.

Liikevaihto segmenteittäin (milj. EUR)	1-3/19	1-3/18	Muutos	Muutos vertailukelpoisilla kursseilla	Osuus konsernista 1-3/19
Ruotsi	58,1	68,6	-15,4 %	-11,5 %	35,7 %
Suomi	49,1	44,7	10,0 %	10,0 %	30,2 %
Itä-Eurooppa	25,9	25,7	0,9 %	2,4 %	15,9 %
Norja	29,6	28,0	5,7 %	6,9 %	18,2 %
Muu myynti ja segmenttien välisen liikevaihdon eliminointi	0,3	0,5			
Liikevaihto yhteensä	163,0	167,5	-2,7 %	-0,7 %	100,0 %

Konsernin vertailukelpoinen liiketulos (EBIT) laski 17,3 (21,2) miljoonaan euroon ja oli 10,6 % (12,7 %) liikevaihdosta. Konsernin tammi-maaliskuu liiketulos (EBIT) laski 17,1 (21,2) miljoonaan euroon. Liiketulos (EBIT) parani Norjassa ja laski muissa segmenteissä. Lasku oli voimakkainta Ruotsissa johtuen pääasiassa Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan myynnistä ja vahvoista vertailuluvuista, joiden taustalla olivat vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä olleet suuret toimitilarakentamisen projektit. Aineellisten hyödykkeiden poistot nousivat 30,5 (23,6) miljoonaan euroon pääasiassa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton seurauksena. Aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 1,5 (2,0) miljoonaa euroa. Segmentteihin kohdistamattomat erät sisältävät Tanskan liiketoiminnan myynnistä saadun 0,7 miljoonan euron myyntivoiton ja -0,9 miljoonaa euroa yritysmyynteihin liittyviä kuluja, sekä konsernitason kuluja että sisäisen katteen eliminoinnin segmenttien välisestä myynnistä.

Fortrent-konsernin (yhteisyritys Venäjällä ja Ukrainassa) nettotulos oli 0,8 (-0,2) miljoonaa euroa. Ramirentin osuus nettotuloksesta oli 0,4 (-0,1) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liiketulos (EBIT) segmenteittäin	1-3/19 milj. EUR	1-3/19 % liikevaihdosta	1-3/18 milj. EUR	1-3/18 % liikevaihdosta
Ruotsi	6,1	10,5 %	11,7	17,1 %
Suomi	4,8	9,8 %	5,1	11,5 %
Itä-Eurooppa	4,9	18,8 %	5,1	19,7 %
Norja	2,8	9,4 %	1,2	4,1 %
Segmenteille kohdistamattomat erät	-1,2		-1,9	
Konserni	17,3	10,6 %	21,2	12,7 %

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liiketuloksessa (EBIT) (milj. EUR)	1-3/19	1-3/18
Ruotsi	-	-
Suomi	-	-
Itä-Eurooppa	-	-
Norja	-	-
Segmenteille kohdistamattomat erät	-0,2	-
Yhteensä	-0,2	-

Raportoitu liike-tulos (EBIT)	1-3/19	1-3/19	1-3/18	1-3/18
segmenteittäin	milj. EUR	% liikevaihdosta	milj. EUR	% liikevaihdosta
Ruotsi	6,1	10,5 %	11,7	17,1 %
Suomi	4,8	9,8 %	5,1	11,5 %
Itä-Eurooppa	4,9	18,8 %	5,1	19,7 %
Norja	2,8	9,4 %	1,2	4,1 %
Segmenteille kohdistamattomat erät	-1,5		-1,9	
Konserni	17,1	10,5 %	21,2	12,7 %

Nettorahoituserät olivat -2,2 (-2,5) miljoonaa euroa sisältäen nettovaikutukseltaan 0,1 (-0,2) miljoonaa euroa valuuttakurssivoittoja ja -tappioita. Tuloverojen määrä oli -3,0 (-4,0) miljoonaa euroa. Jatkuvien toimintojen kauden tulos oli 11,9 (14,7) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos (EPS) oli 0,11 (0,14) euroa. Vertailukelpoinen sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) oli 15,9 % (15,7 %). Vertailukelpoinen ROCE ilman IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin vaikutusta olisi ollut 16,3 %. Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto (ROE) oli 26,7 % (24,6 %). Bruttoinvestoinnit jatkuvien toimintojen pitkäaikaisiin varoihin olivat 43,3 (51,1) miljoonaa euroa tai 26,6 % (30,5 %) liikevaihdosta.

Lopetetut toiminnot

Lopetettujen Tanskan liiketoimintojen liikevaihto oli 7,1 (9,3) miljoonaa euroa ja liike-tulos (EBIT) oli 0,6 (1,0) miljoonaa euroa tai 8,4 % (10,3 %) liikevaihdosta. Tuloslaskelmassa yhdellä rivillä esitettävä nettotulos oli 1,5 (0,5) miljoonaa euroa.

Konserni sisältäen lopetetut toiminnot

Emoyhtiön omistajille kuuluva katsauskauden tulos oli 13,4 (15,2) miljoonaa euroa. Osakekohtainen tulos (EPS) oli 0,12 (0,14) euroa ja sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) oli 9,4 % (15,1 %) ja oman pääoman tuotto (ROE) 16,6 % (24,7 %).

Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin laskivat 43,3 (53,3) miljoonaa euroon ja olivat 26,6 % (31,8 %) liikevaihdosta. Konsernin investoinnit koneisiin ja laitteisiin olivat 41,1 (49,1) miljoonaa euroa. Vuokrakoneiden ja -laitteiden myynti oli 6,2 (6,1) miljoonaa euroa, josta jatkuvien toimintojen osuus oli 5,9 (5,6) miljoonaa euroa. Investointisitoumukset vuokrakoneisiin olivat maaliskuun 2019 lopussa 57,1 (46,6) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta oli 35,9 (33,1) miljoonaa euroa, mistä käyttöpääoman muutos oli -0,2 (-0,5) miljoonaa euroa. Investointien rahavirta oli -3,9 (-46,8) miljoonaa euroa. Rahavirta investointien jälkeen parani 32,0 (-13,7) miljoonaa euroon pääasiassa Tanskan liiketoiminnan myynnistä saatujen tulojen ja IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton ansiosta.

Taloudellinen asema

Konsernin nettovelka oli maaliskuun 2019 lopussa 423,6 (351,7) miljoonaa euroa. Nettovelan taso vastaa 165,1 %:n (129,9 %) nettovelkaantumisastetta. IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin vaikutus nettovelkaan oli 94,8 miljoonaa euroa, joten nettovelkaantumisaste olisi ollut 130,6 % ilman IFRS 16:n vaikutusta. Nettovelan suhde rullaavaan 12 kuukauden käyttökatteeseen (EBITDA) oli 2,1x (1,7x), pysyen hyvällä tasolla alle Ramirentin pitkän aikavälin taloudellisen tavoitteen, joka on korkeintaan 2,8x jokaisen tilikauden lopussa. Nettovelan suhde käyttökatteeseen (EBITDA) olisi ollut 1,7x ilman IFRS 16:n vaikutusta.

Ramirent kasvatti 28.1.2019 kotimaisen yritystodistusohjelmansa 300 miljoonaan euroon. Aiemmin ohjelman koko oli 250 miljoonaa euroa. Yritystodistusohjelman puitteissa Ramirent voi laskea liikkeelle vakuudettomia alle vuoden pituisia yritystodistuksia, joilla rahoitetaan Ramirentin käyttöpääomaa ja muita lyhytaikaisia rahoitustarpeita.

Ramirent allekirjoitti 7.2.2019 185 miljoonan euron syndikoidun luottosopimuksen. Luottolimiitti on viisivuotinen ja sisältää kaksi yhden vuoden jatko-optiota. Luottolimiitillä jälleenrahoitetaan 145 miljoonan euron luottolimiitti, joka oli erääntymässä vuonna 2020, ja tuetaan Ramirentin kasvustrategiaa. Maaliskuussa 2019 Ramirent maksoi takaisin vuonna 2013 liikkeelle laskemansa 100 miljoonan euron vakuudettoman joukkovelkakirjalainan.

Maaliskuun 2019 lopussa Ramirentillä oli nostettuna sitovia pitkäaikaisia lyhennysohjelmaisia lainoja yhteensä 75 miljoonaa euroa ja pitkäaikaisia luottolimiittejä kahdella rahalaitosten kanssa tehdyllä eri sopimuksella yhteensä 360 miljoonaa euroa, sekä nostamaton sitova 50 miljoonan euron laina Euroopan Investointipankista. Lisäksi vuonna 2019 on käytetty vakuudetonta 300 miljoonan euron kotimaista yritystodistusohjelmaa.

Sitovien lainojen keskimääräinen erääntymisaika 31.3.2019 oli 4,3 vuotta. Ramirentin luottojärjestelyt rahoituslaitosten kanssa erääntyvät vuosina 2022, 2023 ja 2024.

Maaliskuun 2019 lopussa Ramirentilla oli käyttämättömiä sitovia luottolimiittejä yhteensä 156,0 (193,3) miljoonan euron arvosta. Lainasalkun keskimääräinen korko oli 0,6 % (1,7 %). Lainasalkun keskimääräinen korko sisältäen korkosuojaukset oli 0,8 % (1,8 %). Korkokulujen lasku johtui joukkovelkakirjalainan takaisinmaksusta.

Konsernin oma pääoma oli katsauskauden lopussa 256,5 (270,8) miljoonaa euroa ja konsernin omavaraisuusaste 27,1 % (30,9 %). Taseen ulkopuoliset leasingvuokravastuut maaliskuun 2019 lopussa laskivat 0,4 (83,1) miljoonaan euroon IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton seurauksena.

Konsernin rakenne

Ramirent ilmoitti 3.12.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen Tanskan konevuokrausliiketoimintansa myynnistä Tanskan suurimmalle konevuokrausyritykselle G.S.V. Materieludlejning A/S:lle. Yrityskaupan arvo oli 33 miljoonaa euroa ja se saatiin päätökseen 20.3.2019.

Myyty liiketoiminta on raportoitu lopetettuina toimintoina vuoden 2018 neljänneistä neljänneksestä alkaen. Tulos raportoidaan kohdassa ”Katsauskauden tulos, lopetetut toiminnot” ja sitoutunut pääoma ”Myytävänä oleviksi luokitellut varat” ja ”Myytävänä oleviin varoihin liittyvät velat” vuoden 2018 neljänneistä vuosineljänneksestä alkaen siihen saakka, kun yrityskauppa saatiin päätökseen 20.3.2019.

Ramirent kasvatti omistustaan Safety Solutions Jonsereds AB:ssä 85,7 %:sta 96,4 %:iin 29.3.2019. Ramirent Oyj luovutti yhteensä 336 755 yhtiön hallussa olevaa Ramirentin osaketta vastikkeetta tytäryhtiönsä, Safety Solutions Jonsereds AB:n johdolle osana vähemmistöosakkuuden kauppahintaa. Osakkeiden luovuttaminen suunnatulla osakeannilla perustuu Ramirentin yhtiökokouksen 17.3.2016 hallitukselle antamaan valtuutukseen.

Katsaus segmentteittäin

Ruotsi

Ramirent on toiseksi suurin konevuokrausalan yhtiö Ruotsissa palvellen asiakkaita maanlaajuisesti yhteensä 78 toimipisteessä.

(milj. EUR ja %)	1-3/19	1-3/18	Muutos	1-12/18
Liikevaihto	58,1	68,6	-15,4 %	272,2
Vertailukelpoinen EBIT	6,1	11,7	-48,2 %	43,9
Osuus liikevaihdesta, %	10,5 %	17,1 %		16,1 %
EBIT	6,1	11,7	-48,2 %	35,2
Osuus liikevaihdesta, %	10,5 %	17,1 %		12,9 %
Vertailukelpoinen ROCE, %	18,0 %	19,0 %		20,9 %
ROCE, %	14,2 %	19,0 %		17,1 %

Tammi-maaliskuu

Ruotsin konevuokrausmarkkinoiden kysyntä hidastui vuoden 2019 ensimmäisellä vuosineljänneksellä erityisesti asuntorakentamisen sektorilla, mutta säilyi vakaana muilla sektoreilla kuten tienrakennuksessa, infrarakentamisessa ja teollisuuskohteissa. Ruotsin liikevaihto laski -15,4 % tai -11,5 % vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna. Liikevaihdon lasku aiheutui pääosin Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan myynnistä sekä suurista toimitilarakentamisen projekteista, joissa Ramirentilla oli korkea liikevaihto vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Myös konevuokrausliiketoiminnan liikevaihto laski muutaman prosentin vuosineljänneksen aikana pääasiassa Tukholmassa.

Segmentin raportoitu ja vertailukelpoinen liike-tulos (EBIT) laskivat 6,1 (11,7) miljoonaan euroon Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan myynnin ja liikevaihdon laskun seurauksena.

Suomi

Ramirent on suurin konevuokrausalan yhtiö Suomessa palvellen asiakkaita maanlaajuisesti yhteensä 60 toimipisteessä.

(milj. EUR ja %)	1-3/19	1-3/18	Muutos	1-12/18
Liikevaihto	49,1	44,7	10,0 %	194,1
Vertailukelpoinen EBIT	4,8	5,1	-6,1 %	27,8
Osuus liikevaihdesta, %	9,8 %	11,5 %		14,3 %
EBIT	4,8	5,1	-6,1 %	23,5
Osuus liikevaihdesta, %	9,8 %	11,5 %		12,1 %
Vertailukelpoinen ROCE, %	16,4 %	18,7 %		17,9 %
ROCE, %	14,0 %	18,7 %		15,2 %

Tammi-maaliskuu

Vakaa kysyntä rakentamisen ja teollisuuden sektoreilla tuki kysyntää Suomen konevuokrausmarkkinoilla tammi-maaliskuussa 2019. Suomen liikevaihto kasvoi 10,0 % markkinoiden hyvän kehityksen sekä SRV Kaluston oston ansiosta.

Segmentin raportoitu ja vertailukelpoinen liike-tulos (EBIT) laskivat 4,8 (5,1) miljoonaan euroon. Vuokrausliiketoiminnan kannattavuus kehittyi suotuisasti, mutta kokonaiskannattavuus heikkeni telineliketoiminnan laskun vuoksi.

Itä-Eurooppa

Ramirent on suurin konevuokrausalan yhtiö Itä-Euroopan maissa ja palvelee asiakkaita yhteensä 118 toimipisteessä Baltian maissa, Puolassa, Tšekin tasavallassa ja Slovakiassa.

(milj. EUR ja %)	1-3/19	1-3/18	Muutos	1-12/18
Liikevaihto	25,9	25,7	0,9 %	119,6
Vertailukelpoinen EBIT	4,9	5,1	-3,6 %	31,0
Osuus liikevaihdosta, %	18,8 %	19,7 %		25,9 %
EBIT	4,9	5,1	-3,6 %	31,0
Osuus liikevaihdosta, %	18,8 %	19,7 %		25,9 %
Vertailukelpoinen ROCE, %	20,5 %	20,1 %		21,6 %
ROCE, %	20,5 %	20,1 %		21,6 %

Tammi-maaliskuu

Rakentamisen aktiviteetin kasvu tuki kysyntää Itä-Euroopan konevuokrausmarkkinoilla, joskin alkuvuodesta tammikuussa kehitys oli hidasta monilla markkina-alueilla. Itä-Euroopan raportoitu liikevaihto oli edellisen vuoden tasolla ja kasvoi 2,4 % vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna. Liikevaihto kasvoi Baltian maissa ja pysyi Keski-Euroopassa edellisen vuoden vertailukauden tasolla. Vuoden 2019 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Ramirent on avannut Itä-Euroopassa seitsemän uutta toimipistettä.

Segmentin raportoitu ja vertailukelpoinen liike-tulos (EBIT) laskivat 4,9 (5,1) miljoonaan euroon.

Norja

Ramirent on suurin konevuokrausalan yhtiö Norjassa palvellen asiakkaita maanlaajuisesti yhteensä 36 toimipisteessä.

(milj. EUR ja %)	1-3/19	1-3/18	Muutos	1-12/18
Liikevaihto	29,6	28,0	5,7 %	124,2
Vertailukelpoinen EBIT	2,8	1,2	139,5 %	11,8
Osuus liikevaihdosta, %	9,4 %	4,1 %		9,5 %
EBIT	2,8	1,2	139,5 %	-10,1
Osuus liikevaihdosta, %	9,4 %	4,1 %		-8,1 %
Vertailukelpoinen ROCE, %	11,4 %	7,4 %		10,4 %
ROCE, %	-7,6 %	8,7 %		-9,4 %

Tammi-maaliskuu

Yleinen markkinatilanne Norjan konevuokrausmarkkinoilla oli suotuisa tammi-maaliskuussa 2019. Norjan liikevaihto nousi 5,7 % tai 6,9 % vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan myynnistä huolimatta. Myynnin kasvu oli laaja-alaista kaikissa asiakasryhmissä ja kaikilla alueilla.

Segmentin raportoitu ja vertailukelpoinen liike-tulos (EBIT) kasvoi 2,8 (1,2) miljoonaan euroon myynnin kasvun, hyvän tuotevalikoiman ja jatkuneen toiminnan tehostamisen ansiosta. Vuoden 2018 neljännellä vuosineljänneksellä ilmoitettu tehostamisohjelma eteni suunnitelmien mukaisesti.

Henkilöstö, työturvallisuus ja toimipisteet

Maaliskuun 2019 lopussa Ramirentin henkilöstömäärä (HTV) oli 2 867 (2 853). Ramirentin rullaava 12 kuukauden tapaturmataajuus (tapaturmat miljoonaa työtuntia kohden) oli 5,4 (10,1). Ramirentin tavoitteena on laskea tapaturmataajuus alle viiteen vuoteen 2020 mennessä.

Henkilöstö ja toimipisteet	Henkilöstö (HTV) 31.3.2019	Henkilöstö (HTV) 31.3.2018	Toimipisteet 31.3.2019	Toimipisteet 31.3.2018
Ruotsi	858	832	78	76
Suomi	591	543	60	57
Itä-Eurooppa	780	732	118	110
Norja	377	391	36	41
Konsernitoiminnot	261	228	-	-
Jatkuvat toiminnot	2 867	2 725	292	284
Lopetetut toiminnot	-	127	-	7
Yhteensä	2 867	2 853	292	291

Ramirent Oyj:n Osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2016 - suunnattu osakeanti

Ramirent Oyj:n hallitus on päättänyt 7.2.2019 suunnatusta osakeannista, joka liittyy Ramirent Oyj:n osakepohjaisen kannustinjärjestelmän 2016 ansaintajakson maksamiseen. Osakeannissa on luovutettu 156 471 Ramirent Oyj:n hallussa olevaa osaketta vastikkeetta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään kuuluville avainhenkilöille järjestelmän ehtojen mukaisesti. Osakkeiden luovuttaminen suunnatulla osakeannilla perustuu varsinaisen yhtiökokouksen 17.3.2016 hallitukselle antamaan valtuutukseen.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät vuodelle 2019

Ramirent tiedotti 12.12.2018 yhtiön hallituksen hyväksyneen kaksi uutta kannustinjärjestelmää:

Osakepalkkiojärjestelmän 2019-2021 konsernin johtoryhmälle sekä viivästetyn kannustinjärjestelmän 2019 yhtiön muille avainhenkilöille.

Johtoryhmän jäsenten osakepalkkiojärjestelmän 2019-2021 tarkoituksena on yhdistää omistajien ja johtoryhmän jäsenten tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä. Järjestelmä pyrkii lisäksi sitouttamaan johtoryhmän jäsenet yhtiöön ja tarjoamaan heille kilpailukykyisen yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvan palkkiojärjestelmän. Tämän järjestelmän mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana vuonna 2022.

Osakepalkkiojärjestelmän 2019-2021 mahdollinen palkkio perustuu konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS) vuonna 2019 sekä konsernin keskimääräiseen sitoutuneen pääoman tuoton (ROCE) kehitykseen vuosina 2019-2021. Osakepalkkiojärjestelmän 2019-2021 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 270 000 Ramirent Oyj:n osaketta sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Ramirent Oyj:n hallitus hyväksyi myös uuden viivästetyn kannustinjärjestelmän (Deferred Incentive Plan, DIP) 2019 avainhenkilöille. Järjestelmän tavoitteena on tukea yhtiön strategian implementointia ja tarjota avainhenkilöille kilpailukykyinen ja sitouttava palkkiojärjestelmä. Järjestelmässä on yksi ansaintajakso, joka on kalenterivuosi 2019 sekä kahden vuoden odotusjakso, jonka jälkeen mahdollinen palkkio maksetaan rahana vuonna 2022.

Viivästetty kannustinjärjestelmä kohdistuu noin 150 avainhenkilöön. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2019 perustuu osallistujan lyhyen aikavälin kannustintavoitteisiin. Viivästetyn kannustinjärjestelmän 2019 perusteella vuonna 2022 maksettavat enimmäispalkkiot ovat yhteensä noin 2,6 miljoonaa euroa. Konsernin johtoryhmän jäsenet eivät kuulu viivästetyn kannustinjärjestelmän piiriin.

Kaupankäynti osakkeilla

Ramirent Oyj:n markkina-arvo maaliskuun 2019 lopussa oli 596,2 (728,3) miljoonaa euroa. Markkina-arvo ilman yhtiön omia osakkeita oli 591,6 (724,7) miljoonaa euroa. Osakkeen päätöskurssi katsauskauden lopussa oli 5,49 (6,70) euroa. Kauden korkein noteeraus oli 6,33 (8,23) euroa ja alin 5,28 (6,63) euroa. Kaupankäynnillä painotettu osakkeen keskihinta oli 5,89 (6,71) euroa.

Tammi-maaliskuussa 2019 osakkeen vaihto Nasdaq Helsinki Oy:ssä oli yhteensä 75,7 (78,3) miljoonaa euroa, eli 12 863 212 (10 291 838) vaihdettua osaketta, mikä vastaa 11,8 % (9,5 %) Ramirentin ulkona olevista osakkeista.

Keskimääräinen päivittäinen vaihto osakkeella oli 204 178 (163 363) kappaletta, mikä vastasi 1 201 843 (1 243 308) euron päivittäistä keskimääräistä vaihtoa. Ramirentin osakkeilla käydään kauppaa myös Nasdaq Helsingin ulkopuolella, mutta tästä pörssin ulkopuolisesta kaupankäynnistä yhtiöllä ei ole käytössään tarkkoja tilastotietoja.

Ramirent Oyj:n osakepääoma 31.3.2019 oli 25,0 miljoonaa euroa ja ulkona olevien osakkeiden lukumäärä 107 763 876 (108 170 650). Tammikuussa 2019 Ramirent hankki 15.3.2018 olleen yhtiökokouksen valtuutuksen perusteella yhteensä 225 600 yhtiön omaa osaketta. Joulukuussa 2018 Ramirent hankki 74 400 yhtiön omaa osaketta saman valtuutuksen perusteella. Osakekaupat selvitettiin 2.1.2019.

Maaliskuun 2019 lopussa Ramirent Oyj:llä oli hallussaan 933 452 (526 678) yhtiön omaa osaketta eli 0,86 % (0,48 %) yhtiön kaikista osakkeista.

Muutokset yhtiön johtoryhmässä ja hallituksessa

Ramirent tiedotti 3.12.2018 nimittäneensä Jukka Havian konsernin uudeksi talousjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän siirtyi tehtävään Tikkurila Oyj:stä ja aloitti uudessa tehtävässään 12.4.2019.

Ramirent tiedotti 29.3.2019, että konsernin liiketoiminnan kehityksestä vastaava johtaja, Jonas Söderkvist, jättää tehtävänsä 30.4.2019 jatkaakseen uraansa Ramirentin ulkopuolella. Jonas Söderkvist toimi Ramirentin väliaikaisena talousjohtajana liiketoiminnan kehityksestä vastaavan johtajan tehtävän lisäksi.

Yhtiökokouksen 2019 päätökset ja hallituksen järjestäytymiskokous

Ramirent Oyj:n varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 14.3.2019, vahvisti vuoden 2018 tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden.

Yhtiökokous vahvisti, että osinkoa jaetaan 0,46 euroa osaketta kohti. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 0,23 euroa osakkeelta maksettiin osakkeenomistajille huhtikuussa 2019. Toinen erä 0,23 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonjaon täsmäytyspäivänä 18.9.2019 merkittynä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon. Toinen osinkoerä maksetaan 3.10.2019 niille osakkeenomistajille, joiden osakkeet on rekisteröity Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään rekisteriin ja 4.10.2019 niille osakkeenomistajille, joiden osakkeet on rekisteröity Euroclear Sweden AB:n ylläpitämään rekisteriin. Hallitus valtuutettiin päättämään tarvittaessa osingon toiselle maksuerälle uusi osingonjaon täsmäytyspäivä ja maksupäivä, mikäli Suomen arvo-osuusjärjestelmän säädökset tai säännöt muuttuvat, tai muutoin sitä edellyttävät, ennen osingon toisen maksuerän maksamista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi (6) ja valitsi uudelleen hallitukseen sen nykyiset jäsenet Kevin Appletonin, Kaj-Gustaf Berghin, Ulf Lundahlin ja Tobias Lönnevallin. Malin Holmberg ja Laura Raitio valittiin hallitukseen uusina jäseninä, kaikki toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous vahvisti, että hallituksen jäsenten palkkiot ovat seuraavat: hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 4 600 euroa/kk ja lisäksi maksetaan 1 800 euron suuruinen palkkio osallistumisesta hallituksen ja valiokuntien kokouksiin sekä muista vastaavista hallitustehtävistä; hallituksen varapuheenjohtajalle 2 950 euroa/kk ja lisäksi maksetaan 1 300 euron suuruinen palkkio osallistumisesta hallituksen ja valiokuntien kokouksiin sekä muista vastaavista hallitustehtävistä; muille hallituksen jäsenille 2 550 euroa/kk ja lisäksi maksetaan 1 000 euron suuruinen palkkio osallistumisesta hallituksen ja valiokuntien kokouksiin sekä muista vastaavista hallitustehtävistä.

PricewaterhouseCoopers Oy valittiin uudelleen tilintarkastajaksi toimikaudelle, joka jatkuu seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 10 869 732 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti ja se kumoaa varsinaisen yhtiökokouksen 15.3.2018 antaman hankkimisvaltuutuksen.

Yhtiökokous vahvisti yhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamisen siten, että pykälästä 5 § poistetaan määräys, jonka mukaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarvittaessa varapuheenjohtajan ja pykälästä 9 § muutetaan määräys tilintarkastajien olemisesta KHT-yhteisöjä siten, että tilintarkastajien tulee olla tilintarkastusyhteisöjä.

Yhtiökokous vahvisti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan perustamisen. Toimikunnan tehtävänä on jatkossa valmistella hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista koskevat ehdotukset yhtiökokouksille.

Nimitystoimikuntaan kuuluu kolme (3) jäsentä ja se koostuu yhtiön kolmen suurimman osakkeenomistajan nimeämistä edustajista. Lisäksi yhtiön hallituksen puheenjohtaja toimii nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä ilman äänioikeutta.

Ramirent Oyj:n hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin 14.3.2019. Kokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan Ulf Lundahlin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana. Kokouksessa hallitus päätti myös työvaliokunnan kokoonpanosta. Ulf Lundahl, Tobias Lönnevall ja Laura Raitio valittiin työvaliokunnan jäseniksi ja Ulf Lundahl työvaliokunnan puheenjohtajaksi.

Ramirent julkaisi yhtiökokouksen päätöksistä ja hallituksen järjestäytymisestä pörssitiedotteet 14.3.2019. Pörssitiedotteet ja hallituksen jäsenten esittely ovat luettavissa Ramirentin verkkosivuilla www.ramirent.com.

Konsernin taloudelliset tavoitteet 2018–2020

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton vuoksi hallitus päätti 7.2.2019 uudistaa taloudellisista tavoitteista Nettovelka/Käyttökate -luvun. Uusi luku on <2,8-kertainen (<2,5) jokaisen tilikauden lopussa. Muut taloudelliset tavoitteet säilyvät ennallaan.

Ramirentin taloudelliset tavoitteet vuosille 2018–2020

Mittari	Tavoite
Osakekohtaisen tuloksen kasvu (CAGR)	Kaksinumeroinen kasvuprosentti 2018–2020
ROCE	16 % vuoden 2020 loppuun mennessä
Osingonjakosuhde	> 50 % tilikauden tuloksesta
Nettovelka/Käyttökate	< 2,8-kertainen jokaisen tilikauden lopussa

Riskit ja epävarmuustekijät

Ramirentin liiketoiminta, myynti, tulos ja taloudellinen asema ovat alttiina lukuisille riskeille ja epävarmuustekijöille. Ramirent on raportoinut merkittävimmät riskit sekä yhtiön riskienhallinnan toimenpiteet vuosikertomuksessaan 2018 sekä Ramirent-konsernin verkkosivuilla osoitteessa www.ramirent.com. Seuraavat riskit on arvioitu Ramirentin liiketoiminnan kannalta keskeisimmiksi lyhyellä aikavälillä:

Ramirent toimii rakennusallalla, joka on luonteeltaan syklistä. Tietyt indikaattorit Ruotsin ja Suomen rakennusmarkkinoilla, kuten rakentamisen aktiviteettien hidastuminen sekä rakennuslupien määrän lasku, viittaavat mahdollisiin muutoksiin kysynnässä markkinoilla. Tällä voi olla kielteinen vaikutus Ramirentin liiketoimintaan. Lisäksi Ramirentin asiakkaiden mahdollinen taloudellisen tilanteen heikentyminen voi lisätä luottotappiovarauksien määrää.

Paikallisille konevuokrausmarkkinoille ilmestyy uusia kilpailijoita ja markkina keskittyy. Kilpailu tietyissä tuoteryhmissä saattaa koventua konevuokrausyritysten viime vuosien korkeiden investointien vuoksi, mikä voi kasvattaa myyntihintoihin kohdistuvaa painetta.

Koska valtaosa konsernin liiketoiminnasta sijoittuu muihin kuin euromaihin, konsernin tulos ja taloudellinen asema voivat vaihdella valuuttakurssien muutoksista johtuen.

Liiketoimintaekosysteemin digitalisoituminen kasvattaa liiketoiminnan keskeytymisen ja muiden liiketoiminnalle kielteisten vaikutusten todennäköisyyttä. Näitä aiheuttavat kyberuhkat, IT-järjestelmien ja datapalveluiden häiriöt sekä epäonnistuneet IT-hankkeet.

Ramirent toteuttaa pääomatehokasta kasvustrategiaansa aktiivisesti ja on viime kuukausina vienyt päätökseen lukuisia yritysmyyntejä ja -ostoja. Nämä rakenteelliset muutokset voivat synnyttää lisäkustannuksia ja viedä runsaasti resursseja sekä aikaa. On myös mahdollista, että kyseisten uudelleenjärjestelyjen perusteena toimineet oletukset eivät toteudu odotusten mukaisesti.

Ramirentin vuoden 2018 hallituksen toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä kuvatuissa riskeissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2019 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Ramirentin ohjeistus vuodelle 2019 ennallaan

Ramirent arvioi, että vuonna 2019 vertailukelpoinen liike-tulos (EBIT) on noin vuoden 2018 tasolla.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Ramirent tiedotti 8.4.2019 allekirjoittaneensa sopimuksen 11 Ruotsin kaupungissa sekä Oslo seudulla Norjassa toimivan konevuokrausyhtiö Stavdal AB:n ostosta. Yrityskaupan arvo on noin 158 miljoonaa euroa. Velaton kauppahinta muodostuu 124 miljoonan euron käteisosuudesta ja yhteensä 5 848 341 Ramirentin osakkeen luovutuksesta Stavdalin nykyisille omistajille. Kauppaan sovelletaan tavanomaisia sopimusehtoja, ja se edellyttää kilpailuviranomaisten hyväksyntää. Kauppa arvioidaan saatavan päätökseen viimeistään vuoden 2019 kolmannen vuosineljänneksen loppuun mennessä.

Kaupan toteutumisen jälkeen Ramirentin hallitus tulee ehdottamaan ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutsumista. Yhtiökokouksessa Mats Rydhedea, Stavdalin perustajaa tullaan ehdottamaan valittavaksi Ramirentin hallituksen jäseneksi toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tulevaisuutta koskevat arviot

Tämän katsauksen lausumat, jotka eivät ole historiallisia tosiasioita ja joihin kuuluvat rajoituksetta lausumat yleisen taloudellisen ja markkinatilanteen kehityksen odotuksista, asiakastoimialojen kannattavuudesta ja investointihalukkuudesta, yhtiön kasvusta, kehityksestä ja kannattavuudesta, säästötoimenpiteistä, valuuttakurssien ja korkotason vaihtelusta, vireillä olevien ja tulevien yrityshankintojen ja uudelleenjärjestelyjen menestyksellisyydestä, sekä lausumat, joita edeltävät sanat ”uskoo”, ”odottaa”, ”ennakoi”, ”ennustaa” ja vastaavat ilmaisut, ovat tulevaisuutta koskevia lausumia. Tällaiset lausumat perustuvat tämänhetkisiin odotuksiin ja tällä hetkellä tiedossa oleviin tosiasioihin. Siksi niihin sisältyy riskejä ja epävarmuustekijöitä, joiden johdosta todelliset tulokset voivat erota merkittävästi yhtiön tällä hetkellä odottamista tuloksista. Strategiaprosessin yhteydessä Ramirentin hallitus on arvioinut taloudellisten tavoitteiden muutostarvetta. Muutokset taloudellisissa tavoitteissa julkaistaan pörssitiedotteella. Pohjautuen taloudellisiin tavoitteisiin ja markkinanäkymiin, Ramirent julkaisee näkymät tilikaudelle sekä tilinpäätöstiedotteessa että osavuositarkastuksissa. Näkymät julkaistaan koko vuodelle, ei koskien yhtä vuosineljännestä.

Taulukot

Konsernin tuloslaskelma	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(EUR 1 000)			
Jatkuvat toiminnot			
Tuotot vuokrauksesta	99 238	102 520	451 712
Tuotot palveluista	57 849	59 395	237 842
Kaluston myyntituotot	5 903	5 580	22 115
Liikevaihto	162 989	167 494	711 669
Myyntiä vastaavat kulut	-125 356	-124 910	-523 495
Myyntikate	37 633	42 584	188 174
Liiketoiminnan muut tuotot	923	183	791
Myynti-, hallinto- ja yleiskulut	-21 833	-21 469	-90 231
Liiketoimintojen myyntien tappiot	-	-	-32 284
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	378	-92	438
Liiketulos (EBIT)	17 102	21 207	66 888
Rahoitustuotot	58	174	648
Rahoituskulut	-2 283	-2 660	-11 139
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 224	-2 486	-10 491
Tulos ennen veroja (EBT)	14 877	18 720	56 397
Tuloverot	-3 017	-4 009	-11 530
Katsauskauden tulos, jatkuvat toiminnot	11 861	14 711	44 867
Lopetetut toiminnot			
Katsauskauden tulos, lopetetut toiminnot	1 529	471	2 966
Katsauskauden tulos	13 390	15 182	47 833
Katsauskauden tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille	13 390	15 182	47 833
Yhteensä	13 390	15 182	47 833
Osakekohtainen tulos (EPS) emoyhtiön omistajien osuudesta tilikauden tuloksesta			
Laimentamaton, jatkuvat toiminnot, EUR	0,11	0,14	0,42
Laimennettu, jatkuvat toiminnot, EUR	0,11	0,14	0,41
Laimentamaton, lopetetut toiminnot, EUR	0,01	0,00	0,03
Laimennettu, lopetetut toiminnot, EUR	0,01	0,00	0,03
Laimentamaton, EUR	0,12	0,14	0,44
Laimennettu, EUR	0,12	0,14	0,44

Konsernin laaja tuloslaskelma	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(EUR 1 000)			
Katsauskauden tulos	13 390	15 182	47 833
Muut laajan tuloksen erät:			

Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät, netto verojen jälkeen	-	-	-1 218
Erät, jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot	-683	-7 163	-9 327
Rahavirran suojaukset, netto verojen jälkeen	-626	-24	-657
Tulosvaikutteiseksi luokiteltujen rahavirtojen suojausten osuus, netto verojen jälkeen	4	-	68
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	1 016	-273	-1 778
Yhteensä	-289	-7 460	-11 694
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-289	-7 460	-12 912
Katsauskauden laaja tulos yhteensä	13 101	7 722	34 921
Katsauskauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille	13 101	7 722	34 921
Yhteensä	13 101	7 722	34 921

Konsernin tase	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
(EUR 1 000)			
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	537 414	546 666	515 535
Käyttöoikeusomaisuuserät	94 784	-	-
Liikearvo	126 402	132 334	126 451
Muut aineettomat hyödykkeet	11 811	21 795	13 290
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	7 839	7 420	6 444
Pitkäaikaiset rahoitussaamiset	8 063	10 145	8 694
Muut pitkäaikaiset saamiset	393	680	385
Laskennalliset verosaamiset	1 016	960	1 038
Pitkäaikaiset varat yhteensä	787 721	719 999	671 837
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	17 734	13 220	14 705
Myynti- ja muut saamiset	128 301	133 308	126 508
Tuloverosaamiset	2 026	2 604	1 312
Rahavarat ja muut rahoitusvarat	9 672	7 337	10 292
Lyhytaikaiset varat yhteensä	157 733	156 470	152 817
Myytävänä oleviksi luokitellut varat	-	-	37 933
Varat yhteensä	945 454	876 469	862 587
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma			
Osakepääoma	25 000	25 000	25 000
Arvonmuutosrahasto	-1 532	-344	-910
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	119 110	116 565	116 565
Kertyneet voittovarot	100 561	114 376	104 308
Tilikauden tulos	13 390	15 182	47 833

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	256 530	270 778	292 796
Oma pääoma yhteensä	256 530	270 778	292 796
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	40 571	46 853	41 133
Eläkevelvoitteet	24 220	21 703	24 226
Pitkäaikaiset varaukset	4 847	2 510	2 626
Pitkäaikaiset korolliset velat	124 841	174 616	74 827
Pitkäaikaiset vuokravelat	68 272	-	-
Muut pitkäaikaiset velat	6 704	5 838	6 626
Pitkäaikaiset velat yhteensä	269 455	251 519	149 437
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	172 233	165 332	116 116
Lyhytaikaiset varaukset	202	1 054	3 186
Tuloverovelat	6 857	3 396	9 002
Lyhytaikaiset korolliset velat	213 698	184 389	286 052
Lyhytaikaiset vuokravelat	26 480	-	-
Lyhytaikaiset velat yhteensä	419 469	354 172	414 356
Myytävänä oleviin varoihin liittyvät velat	-	-	5 998
Velat yhteensä	688 924	605 690	569 791
Oma pääoma ja velat yhteensä	945 454	876 469	862 587

Konsernin rahavirtalaskelma	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(EUR 1 000)			
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tulos ennen veroja (EBT)	14 877	18 720	56 397
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	32 038	25 639	135 999
Oikaisu vuokrauskäytössä olleen kaluston myynnistä saatuihin maksuihin	939	1 220	5 129
Rahoitustuotot ja -kulut	2 224	2 486	10 491
Oikaisu tytäryhtiöiden myynneistä saatuihin maksuihin	-662	-	-
Muut ei-rahamääräiset erät	-2 743	-838	-5 134
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	46 674	47 227	202 882
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-5 528	-2 611	1 727
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 891	-606	-2 244
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	9 182	2 744	4 840
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	46 438	46 754	207 206
Maksetut korot	-5 636	-5 052	-8 923
Saadut korot	138	50	568
Maksetut välittömät verot	-6 130	-6 262	-13 631
Liiketoiminnan nettorahavirta, jatkuvat toiminnot	34 809	35 490	185 219
Liiketoiminnan nettorahavirta, lopetetut toiminnot	1 075	-2 351	3 261
Liiketoiminnan nettorahavirta	35 883	33 139	188 480
Investointien rahavirrat			

Liiketoimintojen ja tytäryhtiöiden hankinnat, netto saatujen rahavarojen jälkeen	-	-	-21 128
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin (vuokrakalusto)	-30 933	-40 933	-161 354
Investoinnit muihin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-2 069	-3 935	-8 342
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-124	-165	-672
Pitkäaikaisten aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnistä saadut maksut (ilman vuokrauskaluston myyntejä)	91	59	374
Tuotot liiketoimintojen ja tytäryhtiöiden myynnistä	-	-	48 361
Lainasaamisten vähennys	631	99	1 459
Saadut osingot investoinneista	-	55	91
Investointien nettorahavirta, jatkuvat toiminnot	-32 404	-44 821	-141 211
Investointien nettorahavirta, lopetetut toiminnot	28 545	-1 994	-6 581
Investointien nettorahavirta	-3 859	-46 815	-147 792
Rahavirta investointien jälkeen	32 024	-13 675	40 688
Rahoituksen rahavirrat			
Maksetut osingot	-	-	-47 463
Omien osakkeiden hankinta	-1 700	-	-5 648
Muutokset tytäryhtiöiden omistusosuuksissa	-1 765	-	-
Lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	-72 392	14 116	15 817
Pitkäaikaisten lainojen nostot	50 000	-	-
Vuokravelan takaisinmaksut	-6 788	-	-
Rahoituksen nettorahavirta, jatkuvat toiminnot	-32 644	14 116	-37 293
Rahoituksen nettorahavirta	-32 644	14 116	-37 293
Rahavarojen nettomuutos tilikauden aikana	-620	441	3 395
Rahavarat katsauskauden alussa	10 292	6 896	6 896
Rahavarojen muutos	-620	441	3 395
Rahavarat katsauskauden lopussa	9 672	7 337	10 292

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(EUR 1 000)	Osake- pääoma	Arvon- muutos- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muunto- erot	Kerty- neet voitto- varat	Emoyhtiö n omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	25 000	-319	116 428	-48 383	217 688	310 414	-	310 414
Muunto-erot	-	-	-	-7 204	-	-7 204	-	-7 204
Rahavirran suojaukset	-	-24	-	-	-	-24	-	-24
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	-	-	-	-273	-	-273	-	-273
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	15 182	15 182	-	15 182
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-24	-	-7 477	15 182	7 681	-	7 681
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	141	141	-	141
Omien osakkeiden luovutus	-	-	137	-	-	137	-	137
Osingonjako	-	-	-	-	-47 595	-47 595	-	-47 595
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	137	-	-47 454	-47 317	-	-47 317

Oma pääoma 31.3.2018	25 000	-343	116 565	-55 860	185 416	270 778	-	270 778
Muunto-erot	-	-1	-	-2 122	-	-2 123	-	-2 123
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	-	-	-	-	-1 218	-1 218	-	-1 218
Rahavirran suojaukset	-	-566	-	-	-	-566	-	-566
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	-	-	-	-1 505	-	-1 505	-	-1 505
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	32 651	32 651	-	32 651
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-567	-	-3 627	31 434	27 240	-	27 240
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	293	293	-	293
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-5 648	-5 648	-	-5 648
Osingonjako	-	-	-	-	132	132	-	132
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	-	-	-5 223	-5 223	-	-5 223
Oma pääoma 1.1.2019	25 000	-910	116 565	-59 486	211 627	292 796	-	292 796
Muunto-erot	-	-	-	-683	-	-683	-	-683
Rahavirran suojaukset	-	-622	-	-	-	-622	-	-622
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	-	-	-	1 016	-	1 016	-	1 016
Katsauskauden tulos	-	-	-	-	13 390	13 390	-	13 390
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-622	-	333	13 390	13 101	-	13 101
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-719	-719	-	-719
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-1 700	-1 700	-	-1 700
Omien osakkeiden luovutus	-	-	2 545	-	-	2 545	-	2 545
Osingonjako	-	-	-	-	-49 494	-49 494	-	-49 494
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	2 545	-	-51 912	-49 367	-	-49 367
Oma pääoma 31.3.2019	25 000	-1 532	119 110	-59 153	173 105	256 530	-	256 530

Osavuositarkastuksen liitetiedot

Tämä katsaus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti. Laadinnassa on sovellettu konsernin 31.12.2018 päättyneen tilikauden tilinpäätöksessä kuvattuja laadintaperiaatteita lukuun ottamatta seuraavia 1.1.2019 voimaantulleita ja siitä alkaen sovellettavia uusia ja uudistettuja standardeja:

IFRS 16 Vuokrasopimukset: Ramirent on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset-standardin käyttöön 1.1.2019 lähtien. Standardi korvaa aikaisemman IAS 17 Vuokrasopimukset-standardin ja aiheuttaa merkittäviä muutoksia etenkin vuokralleottajille. Käyttöäönnoton yksityiskohtaisia vaikutuksia esitetään liitetiedoissa edempänä.

Muilla julkistetuilla muutoksilla tai uudistuksilla IFRS-standardeihin ja IFRIC-tulkintoihin ei ole merkittävää vaikutusta Ramirentin raportointiin.

Konsolidoidut tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, jollei toisin ole ilmoitettu. Kaikki luvut ovat pyöristettyjä ja pyöristyksistä johtuen yksittäisten lukujen summa voi erota yhteenlasketusta luvusta.

Tämän osavuositarkastuksen taloudellisia tietoja ei ole tilintarkastettu.

Taloudelliset tunnusluvut	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(milj. EUR)			

Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	163,0	167,5	711,7
Liikevaihdon muutos, %	-2,7 %	7,8 %	3,8 %
Käyttökate (EBITDA)	49,1	46,8	202,9
Osuus liikevaihdesta, %	30,1 %	28,0 %	28,5 %
Liiketulos (EBIT)	17,1	21,2	66,9
Osuus liikevaihdesta, %	10,5 %	12,7 %	9,4 %
Tulos ennen veroja (EBT)	14,9	18,7	56,4
Osuus liikevaihdesta, %	9,1 %	11,2 %	7,9 %
Katsauskauden tulos, jatkuvat toiminnot	11,9	14,7	44,9
Osuus liikevaihdesta, %	7,3 %	8,8 %	6,3 %
Bruttoinvestoinnit	43,3	51,1	192,7
Osuus liikevaihdesta, %	26,6 %	30,5 %	27,1 %
Konserni sisältäen lopetut toiminnot			
Emoyhtiön omistajille kuuluva katsauskauden tulos	13,4	15,2	47,8
Osuus liikevaihdesta, %	8,2 %	9,1 %	6,7 %
Bruttoinvestoinnit	43,3	53,3	199,5
% liikevaihdesta (kuten tuloslaskelmassa)	26,6 %	31,8 %	28,0 %
Sitoutunut pääoma kauden lopussa	689,8	629,8	653,7
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE), %	9,4 %	15,1 %	10,2 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	9,5 %	15,0 %	10,2 %
Oman pääoman tuotto (ROE), %	16,6 %	24,7 %	16,6 %
Korolliset velat	433,3	359,0	360,9
Nettovelka	423,6	351,7	350,6
Nettovelka/EBITDA	2,1x	1,7x	1,7x
Nettovelka ilman vuokrasopimusvelkaa	328,9	351,7	350,6
Nettovelkaantumisaste, %	165,1 %	129,9 %	119,7 %
Omavaraisuusaste, %	27,1 %	30,9 %	33,9 %
Henkilöstö, keskimäärin kauden aikana	2 941	2 839	2 890
Henkilöstö kauden lopussa (HTV)	2 867	2 853	2 905

Osakekohtaiset tunnusluvut	1-3/19	1-3/18	1-12/18
Tulos/osake EPS, laimentamaton (EUR)	0,12	0,14	0,44
Tulos/osake EPS, laimennettu (EUR)	0,12	0,14	0,44
Oma pääoma/osake, kauden lopussa, laimentamaton, EUR	2,38	2,50	2,72
Oma pääoma/osake, kauden lopussa, laimennettu, EUR	2,38	2,50	2,71
Osakekohtainen osinko, EUR	-	-	0,46
Osinko / tulos, %	-	-	103,7 %
Efektiivinen osinkotuotto, %	-	-	8,4 %
Hinta / tulos -suhde (P/E) ¹	12,8	10,3	12,3
Osakkeen ylin kurssi, EUR	6,33	8,23	9,62
Osakkeen alin kurssi, EUR	5,28	6,63	5,06
Osakkeen keskimurssi, EUR	5,89	6,71	7,33
Osakkeen kurssi kauden lopussa, EUR	5,49	6,70	5,45

Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj. EUR (ilman omia osakkeita)	591,6	724,7	586,3
Osakkeiden vaihto (1 000 kpl)	12 863,2	10 291,8	60 037,0
Osakkeiden vaihto osakekannan kokonaismäärästä, %	11,8 %	9,5 %	55,2 %
Osakemäärä, painotettu keskiarvo, laimentamaton	107 328 563	108 150 987	107 830 500
Osakemäärä, painotettu keskiarvo, laimennettu	107 399 256	108 365 353	108 144 543
Osakemäärä, kauden lopussa, laimentamaton	107 763 876	108 170 650	107 570 650
Osakemäärä, kauden lopussa, laimennettu	107 834 569	108 385 016	107 884 693
1 Rullaava 12 kuukautta			

Yrityshankinnat

2019

Alkuvuoden 2019 aikana ei saatettu loppuun yrityshankintoja.

2018

Ramirent ilmoitti 19.12.2018 SRV Kalusto Oy:n osakkeiden hankkimisesta ja SRV Yhtiöt Oyj:n kanssa allekirjoitetusta pitkäaikaisesta yhteistyösopimuksesta laitteiden vuokraamisesta ja niihin liittyvistä palveluista. SRV Kalusto Oy on toiminut sisäisenä kalustovuokrausyrityksenä SRV-konsernissa, joka kattaa noin neljänneksen SRV:n kaluston vuokrauksista ja niihin liittyvistä palveluista rakennustyömailla ja jolla on tällä hetkellä 33 työntekijää. Ramirentin ja SRV Yhtiöt Oyj:n välinen sopimus kattaa merkittävän osan SRV:n vuotuisista kaluston vuokrauksesta. Vuonna 2017 SRV Kalusto Oy:n liikevaihto oli noin 8 miljoonaa euroa. Osana sopimusta SRV Kalusto Oy vaihtoi nimensä Rami Kalusto Oy:ksi.

Tytäryhtiöiden ja liiketoimintojen myynnit

2019

Ramirent ilmoitti 3.12.2018, että se myy Tanskan konevuokraustoimintansa G.S.V. Materieludlejning A / S:lle, Tanskan suurimmalle vuokrausalan yhtiölle. Kaupan yritysarvo on noin 33 miljoonaa euroa. Kaupan toteutui 20.3.2019. Myynnin jälkeen Tanskan toimintojen taloudelliset tiedot on esitetty lopetettuina toimintoina eikä niitä ole sisällytetty taloudellisiin tietoihin Ramirentin jatkuvien toimintojen osalta vuoden 2019 ja 2018 tilinpäätöksessä. Tuloslaskelman vertailutiedot on oikaistu vastaavasti. Transaktiokulut olivat 1,1 miljoonaa euroa.

2018

Ramirent ilmoitti 30.7.2018 Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan myynnistä Procuritas Capital Investors VI Holding AB:lle noin 53 miljoonan euron yritysarvosta. Kauppa saatiin päätökseen 1.11.2018 ja siitä aiheutui 29,9 miljoonan euron pitkäaikaisten varojen alaskirjaus sekä 1,4 miljoonan euron transaktiokulut.

Erittely myynneistä on esitetty alla. Tanskan konevuokraustoiminnan osalta luvut ovat alustavia.

(milj. EUR)	1-3/19	1-3/18	1-12/18
Saatu vastike	31,6	-	53,6
Luovutettujen varojen kirjanpitoarvo	-30,9	-	-83,5
Luovutustappio ennen verovaikutusta	0,7	-	-29,9

Yksityiskohtia lopetetusta toiminnosta esitetty alla:

Tuloslaskelma	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(milj. EUR)			
Liikevaihto	7,1	8,7	38,8
Liiketulos (EBIT)	0,6	0,6	4,1
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-0,2	-0,0	-0,0
Tulos ennen veroja (EBT), lopetetut toiminnot	0,4	0,6	4,1
Tuloverot	-0,1	-0,1	-1,1

Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot	0,3	0,5	3,0
---------------------------------------	-----	-----	-----

Lopetettujen toimintojen rahavirrat	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(milj. EUR)			
Liiketoiminnan rahavirta	1,1	-2,4	3,3
Investointien rahavirta	28,5	-2,0	-6,6
Rahoituksen rahavirta	-	-	-

Myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään sisältyneet varat ja velat	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(milj. EUR)			
Myytävänä oleviksi luokitellut varat			
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	-	-	0,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-	-	29,5
Lyhytaikaiset saamiset	-	-	8,0
Myytävänä olevaan luovutettavien erien ryhmään sisältyvät varat yhteensä	-	-	37,9
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin välittömästi liittyvät velat			
Laskennalliset verovelat	-	-	1,4
Ostovelat	-	-	1,2
Muut korottomat velat	-	-	3,4
Myytävänä olevaan luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat yhteensä	-	-	6,0

Segmenttitiedot

Ramirent julkaisee jatkuvien toimintojen taloudelliset tiedot seuraavien neljän toimintasegmentin mukaisesti: Ruotsi, Suomi, Itä-Eurooppa ja Norja.

Liikevaihto	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(milj. EUR)			
Ruotsi			
- Ulkoinen	57,8	68,6	271,7
- Segmenttien välinen	0,2	0,0	0,6
Suomi			
- Ulkoinen	49,1	44,6	193,8
- Segmenttien välinen	0,0	0,1	0,2
Itä-Eurooppa			
- Ulkoinen	25,9	25,7	119,5
- Segmenttien välinen	0,0	0,0	0,1
Norja			
- Ulkoinen	29,6	28,0	124,2
- Segmenttien välinen	0,0	-	0,0
Segmenttien välisen liikevaihdon eliminointi	0,3	0,5	1,6
Konsernin liikevaihto yhteensä	163,0	167,5	711,7

Liiketulos (EBIT)	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(milj. EUR ja % liikevaihdesta)			
Ruotsi	6,1	11,7	35,2
Osuus liikevaihdesta, %	10,5 %	17,1 %	12,9 %
Suomi	4,8	5,1	23,5

Osuus liikevaihdosta, %	9,8 %	11,5 %	12,1 %
Itä-Eurooppa	4,9	5,1	31,0
Osuus liikevaihdosta, %	18,8 %	19,7 %	25,9 %
Norja	2,8	1,2	-10,1
Osuus liikevaihdosta, %	9,4 %	4,1 %	-8,1 %
Kohdistamattomat erät	-1,5	-1,9	-12,7
Konsernin liiketulos (EBIT)	17,1	21,2	66,9
Osuus liikevaihdosta, %	10,5 %	12,7 %	9,4 %

Segmenteille kohdistettu sitoutunut pääoma	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
(milj. EUR)			
Ruotsi	225,1	210,7	193,4
Suomi	204,3	147,6	171,3
Itä-Eurooppa	163,1	134,7	149,9
Norja	120,5	111,8	95,7
Segmenteille kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-23,2	25,0	43,4
Yhteensä	689,8	629,8	653,7

Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) segmenteittäin	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Ruotsi	14,2 %	19,0 %	17,1 %
Suomi	14,0 %	18,7 %	15,2 %
Itä-Eurooppa	20,5 %	20,1 %	21,6 %
Norja	-7,6 %	8,7 %	-9,4 %
Konserni	9,4 %	15,1 %	10,2 %

Vertailukelpoinen sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) segmenteittäin	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
Ruotsi	18,0 %	19,0 %	20,9 %
Suomi	16,4 %	18,7 %	17,9 %
Itä-Eurooppa	20,5 %	20,1 %	21,6 %
Norja	11,4 %	7,4 %	10,4 %
Konserni	15,9 %	15,7 %	16,8 %

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotto

Ramirent on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardin käyttöön 1.1.2019 lähtien soveltaen yksinkertaistettua takautuvaa lähestymistapaa, vertailukausia ei ole muutettu. Käyttöönoton vaikutus on kirjattu taseelle 1.1.2019.

Ramirent kirjasi IFRS 16 -standardin käyttöönottohetkellä käyttöoikeusomaisuuserän ja vuokrasopimusvelan liittyen vuokrasopimuksiin, jotka aiemmin luokiteltiin taseen operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti. Vuokrasopimusvelka on määritelty vuokra-aikana maksettavien tulevien vuokramaksujen nykyarvoon käyttämällä sopimuskohtaista korkoa, jos se on ollut saatavilla tai Ramirentin 1.1.2019 voimassa olevaa lisäluoton korkoa. Lisäluoton korko on määritelty erikseen kullekin juridiselle yhtiölle ja sen vaihteluväli on 0,7 % - 3,9 %. Muuttuvia vuokria ei sisällytetä laskentaan paitsi, jos ne on sidottu indeksiin tai hintaan. Käyttöoikeusomaisuuserä määritettiin vuokrasopimusvelan suuruiseksi.

Kirjattu käyttöoikeusomaisuuserä liittyy kiinteistöihin, vuokrakalustoon ja ajoneuvoihin.

Osa Ramirentin kiinteistöihin liittyvistä vuokrasopimuksista on määräaikaista ja niihin liittyy mahdollisuus jatkaa vuokrakautta. Osa sopimuksista on toistaiseksi voimassa olevia. Määräaikaisten sopimusten osalta vuokrasopimusvelka on määritetty jäljellä olevien vuokramaksujen nykyarvona huomioden jatko-option käytön todennäköisyys. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten osalta vuokrasopimusvelka on määritetty arvioidun vuokrakauden perusteella.

Kiinteistöjen vuokrasopimukset liittyvät Ramirentin toimipisteisiin, pääkonttoreihin ja kalustokeskuksiin sekä muodostavat pääosan käyttöoikeusomaisuuserästä ja vuokrasopimusvelasta. Nämä sopimukset tehdään tyypillisesti 2-10 vuoden määräajaksi ja niihin voi liittyä mahdollisuus jatkaa sopimuskautta. Jatko-optio huomioidaan käyttöoikeusomaisuuserän määrittämisessä silloin, kun Ramirent arvioi että se tullaan hyödyntämään. Vuokrasopimusten pituus vaihtelee liittyen vuokrattujen tilojen tärkeyteen.

Vuokrakalustoon ja ajoneuvoihin liittyvä vuokrasopimusvelka on määritetty jäljellä olevien vuokramaksujen nykyarvoon. Ramirent soveltaa IFRS 16 -standardin lyhytaikaisia ja vähäarvoisia omaisuuseriä koskevia helpotuksia muihin sopimuksiin paitsi kiinteistöihin liittyviin sopimuksiin eikä siten kirjaa käyttöoikeusomaisuuserää ja vuokrasopimusvelkaa sopimuksista, joiden vuokra-aika on enintään 12 kuukautta tai jotka liittyvät vähäarvoisiin omaisuuseriin.

Vuokrakaluston vuokrasopimukset ovat toisinaan määräaikaisia, mutta pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia ja niissä on lyhyt irtisanomisaika. Sopimuksia, joissa on lyhyt irtisanomisaika ei huomioida käyttöoikeusomaisuuserän määrittämisessä. Jaetut vuokrasopimukset ja edelleenvuokraussopimukset ovat usein lyhytaikaisia tai ne sisältävät muuttuvia vuokria, joten niitä vuokrasopimuksia ei sisällytetä laskentaan.

Vuokriin liittyen on kirjattu 1.1.2019 alkaen käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka. Vuokrakulun sijaan kirjataan vuokrasopimusvelan lyhennys ja korkokulu. Korkokulu jaksotetaan tuloslaskelmaan vuokra-ajalle. Käyttöoikeusomaisuuserä poistetaan vuokra-ajan kuluessa tasaerinä.

Uuden standardin käyttöönotto vaikuttaa useisiin tunnuslukuihin, esim. käyttökate ja liike-tulos kasvavat, omavaraisuusaste ja sitoutuneen pääoman tuotto alenevat ja nettovelka ja nettovelka/käyttökate kasvavat. Liiketoiminnan rahavirta kasvaa ja rahoituksen rahavirta alenee.

Ramirentin ei-purettavissa olevien vähimmäisvuokrien maksut 31.12.2018 olivat yhteensä 88 miljoonaa euroa. Käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka olivat siirtymähetkellä 1.1.2019 101 miljoonaa euroa. Ero aiheutuu pääosin kiinteistöihin liittyvien toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokrakauden määrittelystä.

Käyttöoikeusomaisuuserien muutokset	Maa-alueet ja rakennukset	Vuokra-kalusto	Ajoneuvot	Yhteensä	Vuokrasopi-musvelat
(milj. EUR)					
Kirjanpitoarvo kauden alussa	88,8	2,3	9,6	100,7	100,7
Lisäykset	-	-	0,8	0,8	0,8
Poistot	-5,4	-0,2	-1,1	-6,7	
Maksut					-6,8
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	83,3	2,1	9,4	94,8	94,8

Tuloslaskelmaan vaikuttavat erät	Yhteensä
(milj. EUR)	
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä	-6,7
Korkokulut	-0,3
Kulut lyhytaikaisista vuokrasopimuksista ja vähäarvoisista sopimuksista	-5,1
Yhteensä	-12,2

Vaikutukset tunnuslukuihin

Segmenttien liike-tulos (EBIT) ja varat kasvavat ja ROCE % heikkenee IFRS 16 käyttöönoton myötä. Segmenttien velat eivät muutu, koska korolliset velat eivät sisälly segmenttien velkoihin. Vaikutus konsernin liike-tulokseen (EBIT) oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2019 0,1 miljoonaa euroa.

Vaikutukset segmentin sitoutuneeseen pääomaan	31.3.2019
(milj. EUR)	
Ruotsi	30,0
Suomi	31,6

Itä-Eurooppa	11,8
Norja	18,2
Kohdistamattomat erät	3,1
Yhteensä	94,8

Muut liitetiedot

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä sijoitusten muutokset

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
(milj. EUR)			
Kirjanpitoarvo kauden alussa	661,7	691,0	691,0
Käyttöoikeusomaisuuserien lisäys	101,5	-	-
Poistot ja arvonalentumiset	-32,0	-25,6	-136,0
Lisäykset			
Koneet ja laitteet	36,3	49,1	181,2
Muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	2,2	4,1	18,3
Vähennykset			
Kaluston myynnit	-1,0	-1,3	-5,7
Muun käyttöomaisuuden myynnit	-0,1	-0,2	-0,2
Liiketoimintojen myynnit	-	-	-54,7
Muutos pääomaosuusmenetelmällä yhdistetyissä yhtiöissä	1,4	-0,4	-1,3
Luokittelu myytävänä oleviksi	-	-	-35,4
Muut muutokset ¹	8,2	-8,6	4,5
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	778,2	708,2	661,7

1 Muut muutokset sisältää muuntoerot ja uudelleenluokitukset.

Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
(milj. EUR)			
Takaukset	5,6	5,7	5,0
Investointisitoumukset vuokratilustoon	57,1	46,6	27,9
Investointisitoumukset, muut	0,2	0,0	0,3
Ei-purettavissa olevien leasingsopimusten taseen ulkopuoliset vastaiset vähimmäismaksut	0,4	83,1	88,0
Konsernin osuus yhteisyritysten vastuusitoumuksista	0,1	0,1	0,1
Taseen ulkopuoliset vastuut yhteensä	63,3	135,6	121,2

Johdannaisinstrumenteista aiheutuvat vastuut

	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
(milj. EUR)			
Koronvaihtosopimukset			
Kohde-etuuden nimellisarvo	185,0	115,0	155,0
Johdannaisinstrumenttien käypä arvo	-2,1	-0,5	-1,3
Valuuttajohdannaiset			
Kohde-etuuden nimellisarvo	47,5	55,9	43,9
Johdannaisinstrumenttien käypä arvo	-0,3	0,4	0,4

Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen hierarkiatasot

Alla olevassa taulukossa esitetään käypään arvoon arvostettavien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon määrittämisen menetelmät. Eri tasot on määritelty seuraavasti:

Ramirent Oyj Osavuosikatsaus tammi-maaliskuu 2019

Taso 1: näkyvät markkinahinnat (oikaisemattomat) toimivilla markkinoilla samanlaisille varoille ja veloille

Taso 2: syöttötietona käytetään muita kuin tason 1 näkyviä markkinahintoja, jotka ovat todettavissa varoille ja veloille joko suoraan (hinta) tai epäsuoraan (johdettu hinnasta)

Taso 3: syöttötietona varoille ja veloille käytetään muita kuin todettavia markkinahintoja

31.3.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3
(milj. EUR)			
Koronvaihtosopimukset	-	-2,1	-
Valuuttajohdannaiset	-	-0,3	-

31.3.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3
(milj. EUR)			
Koronvaihtosopimukset	-	-0,5	-
Valuuttajohdannaiset	-	0,4	-
Ehdollinen kauppahintavelka	-	-	3,0

Tason 3 käypien arvojen täsmäytyslaskelma	31.3.2019	31.3.2018	31.12.2018
(milj. EUR)			
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,5	3,1	3,1
Valuuttakurssierot	-	-0,1	-0,1
Maksut	-3,5	-	-
Rahoituskuluihin kirjattu diskonttauskorko	-	0,1	0,6
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	0,0	3,0	3,5

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot verrattuna kirjanpitoarvoon	Kirjanpito-arvo 31.3.2019	Käypä arvo 31.3.2019	Kirjanpito-arvo 31.3.2018	Käypä arvo 31.3.2018
(milj. EUR)				
Rahoitusvarat				
Pitkäaikaiset rahoitussaamiset	8,1	8,1	10,2	10,2
Listamattomat osakkeet	0,1	0,1	0,1	0,1
Myyntisaatavat	103,1	103,1	113,8	113,8
Rahavarat ja muut rahoitusvarat	9,7	9,7	7,3	7,3
Yhteensä	121,0	121,0	131,4	131,4
Rahoitusvelat				
Lainat rahoituslaitoksilta	130,5	130,5	75,2	75,2
Joukkovelkakirjalaina	-	-	99,8	104,0
Yritystodistukset	208,0	208,0	184,0	184,0
Yritystodistuksiin liittyvät lisäkauppahintavelat	1,5	1,5	4,9	4,9
Ostovelat	53,0	53,0	49,2	49,2
Yhteensä	393,1	393,1	413,1	417,2
Koronvaihtosopimukset (nimellisarvo ja käypä arvo)	185,0	-2,1	115,0	-0,5
Valuuttajohdannaiset (nimellisarvo ja käypä arvo)	47,5	-0,3	55,9	0,4

Tunnuslukujen täsmäytys, jatkuvat toiminnot	1-3/19	1-3/18	1-12/18
(milj. EUR)			
Liikevaihto	163,0	167,5	711,7

Liiketoiminnan muut tuotot	0,9	0,2	0,8
Materiaalit ja palvelut	-57,0	-57,9	-242,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-41,7	-43,2	-173,5
Liiketoiminnan muut kulut	-16,4	-19,7	-94,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,4	-0,1	0,4
Poistot ja arvonalentumiset	-32,0	-25,6	-136,0
Liiketulos (EBIT)	17,1	21,2	66,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liiketuloksessa (EBIT):			
Uudelleenjärjestelykulut	-	-	5,9
Liiketoimintojen ja varojen myynnit	0,2	-	34,0
Vertailukelpoinen liiketulos (EBIT)	17,3	21,2	106,8
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot			
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ennen veroja	0,2	-	39,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaikutus	-0,2	-	-4,6
Vertailukelpoinen katsauskauden tulos, jatkuvat toiminnot	11,9	14,7	80,2
Vertailukelpoinen ROCE:			
Vertailukelpoinen liiketulos (EBIT) (R12), jatkuvat toiminnot	102,9	96,3	106,8
Sitoutunut pääoma, keskiarvo	676,8	644,3	658,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sitoutuneessa pääomassa, keskiarvo	-27,7	-32,4	-22,9
Vertailukelpoinen sitoutunut pääoma, jatkuvat toiminnot, keskiarvo	649,1	611,8	635,5
Vertailukelpoinen ROCE, %	15,9 %	15,7 %	16,8 %
Vertailukelpoinen ROE:			
Vertailukelpoinen katsauskauden tulos (R12), jatkuvat toiminnot	77,4	69,8	80,2
Oma pääoma, keskiarvo	277,0	283,7	280,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät omassa pääomassa, keskiarvo	12,8	-0,3	20,1
Vertailukelpoinen oma pääoma, keskiarvo	289,8	283,4	300,1
Vertailukelpoinen ROE, %	26,7 %	24,6 %	26,7 %
Vertailukelpoinen EPS:			
Vertailukelpoinen katsauskauden tulos, jatkuvat toiminnot	11,9	14,7	80,2
Osakemäärä (miljoona), painotettu keskiarvo	107,3	108,2	107,8
Vertailukelpoinen EPS, EUR	0,11	0,14	0,74

	Tulos- kurssi 1-3/2019	Tulos- kurssi 1-3/2018	Tulos- kurssi 1-12/2018	Tase- kurssi 31.3.2019	Tase- kurssi 31.3.2018	Tase- kurssi 31.12.2018
Valuuttakurssit						
CZK	25,6840	25,4003	25,6432	25,8020	25,4250	25,7240
DKK	7,4636	7,4467	7,4532	7,4652	7,4530	7,4673
NOK	9,7419	9,6341	9,6006	9,6590	9,6770	9,9483
PLN	4,3020	4,1792	4,2606	4,3006	4,2106	4,3014
SEK	10,4223	9,9731	10,2567	10,3980	10,2843	10,2548

TALOUELLISTEN TUNNUSLUKUJEN MÄÄRITTELY

EBITDA: Liiketulos ennen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia

Liiketulos (EBIT): Liikevaihto ja muut operatiiviset tuotot – myyntiä vastaavat kulut, myynnin, hallinnon ja yleiskulut, +/- liiketoimintamyyntien voitot ja tappiot sekä osuus osakkuuksien ja

	yhteisyritysten tuloksesta sekä liikearvon arvonalentuminen
Vertailukelpoinen EBIT:	Liiketulos (EBIT) – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liiketuloksessa
Tulos ennen veroja (EBT):	Liiketulos (EBIT) – rahoitustuotot ja –kulut yhteensä $\frac{\text{Liiketulos (EBIT)} \times 100}{\text{rullaava 12 kuukautta}}$
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE), %:	Konsernin tai segmenteille kohdistettu sitoutunut pääoma (5 viimeisintä neljännesvuotta keskimäärin) $\frac{(\text{Liiketulos (EBIT)} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liiketuloksessa}) \times 100}{\text{rullaava 12 kuukautta}}$
Vertailukelpoinen sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE), %:	Konsernin tai segmenteille kohdistettu sitoutunut pääoma – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sitoutuneessa pääomassa (5 viimeisintä neljännesvuotta keskimäärin)
Sitoutunut pääoma:	Konsernin tai segmenteille kohdistetut varat – korottomat velat
Oman pääoman tuotto (ROE), %:	$\frac{\text{Katsauskauden tulos} \times 100}{\text{Oma pääoma (5 viimeisintä neljännesvuotta keskimäärin)}}$
Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto (ROE), %:	$\frac{(\text{Katsauskauden tulos} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät katsauskauden tuloksessa}) \times 100}{\text{Oma pääoma} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät omassa pääomassa (5 viimeisintä neljännesvuotta keskimäärin)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %:	$\frac{(\text{Tulos ennen veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut, poislukien valuuttakurssierot}) \times 100}{\text{Varat yhteensä} - \text{korottomat velat (5 viimeisintä neljännesvuotta keskimäärin)}}$
Omavaraisuusaste, %:	$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Varat yhteensä} - \text{saadut ennakot}}$
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR:	$\frac{\text{Katsauskauden tulos} \pm \text{määräysvallattomien omistajien osuus katsauskauden tuloksesta}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin katsauskauden aikana}}$
Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos (EPS), EUR:	$\frac{\text{Katsauskauden tulos, jatkuvat toiminnot} \pm \text{määräysvallattomien omistajien osuus katsauskauden tuloksesta} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin katsauskauden aikana}}$
Oma pääoma / osake, EUR:	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä raportointipäivänä}}$
Osinko / tulos, %:	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko} \times 100}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Nettovelka:	Korolliset velat – rahavarat ja muut rahoitusvarat
Nettovelka ilman vuokrasopimusvelkaa:	Korolliset velat – rahavarat ja muut rahoitusvarat – vuokrasopimusvelka
Nettovelka / EBITDA:	$\frac{\text{Nettovelka}}{\text{Tulos ennen korkoja, veroja ja poistoja (rullaava 12 kuukautta)}}$
Nettovelkaantumisaste, %:	$\frac{\text{Nettovelka} \times 100}{\text{Oma pääoma}}$
Osakekohtainen osinko, EUR:	$\frac{\text{Maksettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä osingonjaon täsmäytyspäivänä}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %:	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osinko per osake} \times 100}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen pörssikurssi tilinpäätöspäivänä}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E- luku):	$\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen pörssikurssi tilinpäätöspäivänä}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo:	Ulkona olevien osakkeiden määrä kauden lopussa x osakkeen pörssikurssi kauden lopussa
Käyttämättömät sitovat luottolimiitit:	Nostamattomat sitovat luottolimiitit – liikkeelle lasketut yritystodistukset + rahavarat ja muut rahoitusvarat

Webcast-lähetys ja puhelinkonferenssi analyytikoille ja lehdistölle

Tiedotustilaisuus analyytikoille ja lehdistölle järjestetään **tiistaina 30.4.2019 klo 10.30** suorana webcastina osoitteessa www.ramirent.com yhdistettynä puhelinkonferenssiin. Tilaisuutta isännöivät toimitusjohtaja Tapio Kolunsarka ja talousjohtaja Jukka Havia. Puhelinkonferenssinumerot ovat: 09 8171 0310 (FI), +44 3333 000 804 (UK), +46 8 5664 2651 (SE), +1 631 913 1422 (US). Puhelinkonferenssin osallistujatunnus on 29367100#. Webcastin ja puhelinkonferenssin nauhoitus on saatavilla yhtiön internet-sivuilla myöhemmin samana päivänä.

Kalenteri 2019

Ramirent noudattaa 30 päivän hiljaista jaksoa ennen tilinpäätöksen, puolivuositarkastuksen ja osavuositarkastusten julkistamista.

Puolivuositarkastus 2019	31.7.2019 klo 9.00
Osavuositarkastus, tammi-syyskuu 2019	30.10.2019 klo 9.00

Lisätietoja

Jukka Havia, talousjohtaja
puh. 050 355 3757, jukka.havia@ramirent.com

Jakelu

Nasdaq Helsinki, Keskeiset tiedotusvälineet, www.ramirent.com

Tämän pörssitiedotteen taloudellisia tietoja ei ole tilintarkastettu.

30.4.2019

RAMIRENT OYJ
Hallitus

RAMIRENT on johtava palveluyritys, joka tarjoaa konevuokrausta rakentamiseen sekä muuhun teollisuuteen. Autamme asiakkaitamme työskentelemään turvallisesti ja tehokkaasti vuokraamalla juuri heille sopivia koneita sekä palvelemalla sujuvasti ja positiivisella asenteella. Ramirentissä on 2 800 työntekijää 292 konevuokraamossa yhdeksässä Pohjois- ja Itä-Euroopan maassa. Vuonna 2018 Ramirent-konsernin myynti oli 712 miljoonaa euroa. Ramirent on noteerattu Nasdaq Helsingissä (RAMI). **Ramirent – Gear up. Konevuokraamo palveluksessasi**

Ramirent on johtava palveluyritys, joka vuokraa koneita rakentamiseen ja muulle teollisuudelle. Autamme asiakkaitamme työskentelemään turvallisesti ja tehokkaasti vuokraamalla juuri heille sopivia koneita sekä palvelemalla sujuvasti ja positiivisella asenteella. Ramirentissä on 2 800 työntekijää yhteensä 292 konevuokraamossa yhdeksässä Pohjois- ja Itä-Euroopan maassa. Vuonna 2018 Ramirent-konsernin liikevaihto oli 712 miljoonaa euroa. Ramirent on noteerattu Nasdaq Helsingissä (RAMI).

Ramirent - Gear Up. Konevuokraamo palveluksessasi

**Gear
Up.**

RAMIRENT

Konevuokraamo palveluksessasi